

1-2 Werkprotocol maaien van bermen, dijken en gazons

Werkprotocol:	<i>Bestendig Beheer en Onderhoud</i>
Werkzaamheden:	Maaien van bermen; Maaien van dijken en kaden; Maaien van gazons; Maaien van rietland; Maaien van overige waterschapsterreinen; Onkruidbestrijding
Locatie:	<i>bermen, dijken, rietlanden, schouwpaden en overige terreinen</i>

1. Voorbereidende maatregelen

Deze staan uitgebreid omschreven in de factsheet voorbereidende maatregelen.

2. Activiteitenkalender

In de onderstaande tabel staan de perioden weergegeven waarin werkzaamheden wel (lichtblauw), enkel na het treffen van extra maatregelen (middelste tint blauw) of niet (donkerblauw) mogen worden uitgevoerd. Deze tabel geldt voor zowel paragraaf 3 en paragraaf 4 van dit werkprotocol.

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
Beschermde soorten of broedvogels zijn <u>afwezig</u>												
Broedvogels												
Rietland												
Kwartelkoning												
Beschermde insecten												
Beschermde amfibieën												
Ringslang												
Voorkeursperiode De werkzaamheden kunnen, mits volgens de algemene zorgplicht wordt gewerkt, zonder verdere beperkingen worden uit gevoerd.												
15 maart – 15 juli (broedvogels): Werkzaamheden uitvoeren volgens alternatief 1 of alternatief 2, horende bij dit werkprotocol.												
Maaiwerkzaamheden in deze periode niet uitvoeren tenzij primaire waterschapstaken dit vereisen.												

3. Uitvoeren werkzaamheden volgens algemene zorgplicht

In het broedseizoen (15 maart – 15 juli) is het uitvoeren van werkzaamheden enkel toegestaan wanneer de werklocatie voorafgaande aan de werkzaamheden is gecontroleerd en er geen broedgevallen zijn aangetroffen. Let op: een aantal soorten start al vroeg in het jaar met nestelen, ook kunnen er met name in rietlanden en rietoevers broedgevallen na 15 juli zijn. Daarnaast zijn de nesten van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd, dus ook als deze op dat moment niet bezet zijn. In gazons en andere intensief gebruikte en beheerde plaatsen kunnen maaiwerkzaamheden gedurende het gehele jaar plaatsvinden, mits er tijdens de werkgang goed wordt gelet op broedende vogels en andere beschermde soorten.

Maaiwerkzaamheden worden op een zodanige wijze uitgevoerd dat schade aan soorten nihil is of redelijkerwijs tot een minimum wordt beperkt. Alle te nemen maatregelen worden op een plankkaart met toelichting vastgelegd, in een aantal gevallen is markering in het veld noodzakelijk.

De rijsnelheid van de machines ligt zo laag mogelijk, liefst stapvoets. De maaibalk wordt zo afgesteld dat dieren zoveel mogelijk kunnen wegluchten. Er wordt één kant opgewerkt, waarbij barrièrewerking in de vluchtroute zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Er wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de bestaande infrastructuur van wegen, paden en sporen. Schade aan bermen, slootkanten, houtsingels, bosjes en solitaire bomen wordt voorkomen door deze plaatsen niet met zwaar (gemotoriseerd) materieel te berijden of te dicht te passeren.

De werkzaamheden vinden in de daglichtperiode plaats. Mocht het noodzakelijk zijn om werkzaamheden toch na zonsondergang uit te voeren dan wordt uitstraling van de verlichting zoveel mogelijk voorkomen.

De locatie voor het afzetten van maaisel wordt zo gekozen dat de gevolgen voor beschermde terrestrische soorten en het leefgebied van beschermde soorten minimaal zijn, bijvoorbeeld door locaties te kiezen die kale grond of zeer korte vegetatie hebben. Bij voorkeur wordt maaisel op hopen verzameld en op korte termijn (binnen 48 uur) afgevoerd. Wanneer maaisel voor langere tijd (centraal gedeponeerd wordt, worden deze plaatsen 1 á 2 weken van tevoren kort gemaaid zodat deze onaantrekkelijk worden voor (beschermde) soorten.

Soort(groep) specifieke maatregelen in het kader van de algemene zorgplicht

Broedvogels en nesten	• Aangetroffen broedende vogels, in gebruik zijnde nesten en eieren worden altijd gespaard, ook buiten het broedseizoen. Broedende vogels mogen evenmin worden verstoord. • In rietland kunnen ook na 15 juli broedvogels aanwezig zijn, zoals bijv. de kleine karekiet. Daarom verdient het de voorkeur rietland niet te maaien van 15 maart tot 15 augustus.
Zoogdieren	• In dekking aangetroffen kalveren van ree en damhert buiten de werkstrook plaatsen door de dieren op te pakken met een flinke bos gras. Voorkom directe aanraking, ook met handschoenen.

4. Uitvoeren werkzaamheden bij aanwezigheid van beschermde soorten

Bij de (potentiële) aanwezigheid van beschermde soorten worden de maaidatum en maaimethode zodanig afgestemd dat er geen individuele dieren geschaad worden en er voor de populatie van die soort(en) geen negatief effect is op de gunstige staat van instandhouding. De basis hiervoor is de tabel onder punt 1, maar dit kan ook nader worden afgestemd in overleg met een ecologisch deskundige. Bij het uitvoeren van maaiwerkzaamheden zijn er ten aanzien van broedvogels 2 alternatieve werkwijzen te kiezen. Voor beide alternatieven geldt dat, indien er andere dan broedvogels beschermde soorten aanwezig zijn, ook de maatregelen uit de tabel 'soort(groep) specifieke maatregelen' moeten worden nageleefd. De alternatieven voor dit werkprotocol zijn:

Alternatief 1

Jaarrond uitvoeren van werkzaamheden is toegestaan mits de gehele werklocatie voorafgaande en gedurende het broedseizoen permanent ongeschikt gemaakt wordt als broedlocatie, bijvoorbeeld door het korthouden van de vegetatie.

Alternatief 2

Jaarrond uitvoeren van werkzaamheden is toegestaan mits de gedeelten van de werklocatie waar werkzaamheden worden uitgevoerd vooraf worden gecontroleerd op de aanwezigheid van broedvogels en hun nesten. De nesten worden kort voor het maaien gemarkeerd in het veld en worden bij het maaien ontzien (indicatie: in een straal van 5 meter rondom het nest niet maaien). De markering wordt direct na de werkzaamheden weer verwijderd.

Habitatbenadering

Dit is de zogenoemde habitatbenadering, waarbij het jaarrond uitvoeren van werkzaamheden is toegestaan mits tijdens het broedseizoen (15 maart – 15 juli) tenminste 50% van de vegetatie gespaard blijft. Binnen HDSR heeft dit alternatief niet de voorkeur, maar indien toch voor deze benadering wordt gekozen dan moet vooraf contact zijn met ecologisch deskundige.

Soort(groep) specifieke maatregelen

Broedvogels en nesten	• Werkzaamheden kunnen in het broedseizoen (15 maart tot 15 juli) worden uitgevoerd, echter enkel wanneer er geen broedgevallen binnen de werklocatie zijn vastgesteld. Let hierbij op dat ook buiten het broedseizoen vogels tot broeden kunnen komen. • Rietland wordt niet gemaaid tussen 15 maart en 15 juli. • Bij het (mogelijk) voorkomen van de kwartelkoning wordt er pas na 15 augustus gemaaid.
Beschermde zoogdieren	• Bewoonde bever-, dassen- of otterburcht of oeverhol: er wordt gewerkt buiten de kraamperiode, waarbij de minimaal aan te houden afstand 20 meter is (kraamperiode bever: mei t/m augustus, das: december t/m juni en otter: april t/m december). Alleen in zeer dringende gevallen is buiten de kraamperiode een kortere afstand toegestaan, mits de burcht niet wordt beschadigd. In dat geval worden de werkzaamheden handmatig uitgevoerd. • In het leefgebied waterspitsmuis en/of noordse woelmuis bij het maaien minimaal 50% van de oevervegetatie laten staan. Werkzaamheden zo uitvoeren dat oevers onbeschadigd blijven, bijvoorbeeld door niet met zwaar materieel de oevers te berijden, niet te klepelen en de oevers niet te kort (minimaal 10cm hoog) te maaien. Maaisel niet deponeren in het leefgebied (oevers en natte ruigten) van waterspitsmuis en/of noordse woelmuis.
Beschermde amfibieën	• Bij de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde amfibieën niet maaien tussen 1 maart en 15 september. Maaiwerkzaamheden enkel uitvoeren bij droog weer, waarbij een strook van minimaal 5 meter vanaf de perceelrand wordt gehanteerd. Enkel maaien met apparatuur die een minimale 'afzuigende' werking en een aangepaste maaiahogte (minimaal 10cm hoogte) heeft. • Voorplantingsplaatsen worden gemarkeerd, met uitzondering van die van de rugstreeppad (in dat geval overleg met een ecologisch deskundige). Indien betreden voor het uitvoeren van de werkzaamheden noodzakelijk is worden deze plaatsen te voet betreden. Er wordt met zeer veel zorg voorkomen dat de bodem rond de voortplantingsplaatsen wordt beschadigd. Dit houdt in dat deze bodem niet met zwaar (gemotoriseerd) materieel wordt bereiden. • Op plaatsen waar de rugstreeppad algemeen voorkomt wordt de periode van werkzaamheden afgestemd met een ecologisch deskundige.
Beschermde reptielen	• Indien blijkt dat de ringslang in de te maaien delen (mogelijk) voorkomt wordt er niet gemaaid tussen 15 maart en 15 september. • Broedhopen van de ringslang worden gemarkeerd en niet beschadigd. • Enkel maaien met apparatuur die een minimale 'afzuigende' werking en een aangepaste maaiahogte (minimaal 10cm hoogte) heeft.
Beschermde insecten	• Maaien uitsluitend toegestaan tussen 1 september – 1 april, waarbij minimaal 25% van de vegetatie gespaard blijft. Bij voorkeur de vegetatie sparen waar zich de waardplanten van de betreffende soorten bevinden.
Beschermde planten	• Maaien van groeiplaatsen in de periode tussen zaadzetting en 1 maart (zaadzetting verschilt per plantensoort). • Groeiplaatsen van beschermde planten worden gemarkeerd. Rondom de groeiplaatsen wordt beschadiging van de bodem vermeden, bijvoorbeeld door hier de grond niet te berijden met zwaar (gemotoriseerd) materieel om zodoende insporing of verdichting van de bodem te voorkomen.